

epohalnega pomena . . .“, tako je govoril cenjeni gospod otvoritelj; jaz pa menim, da v pozitivnem zmislu danes še ni, da more šele postati. In šele takrat, ko bo slovenski narod ugledal v tej razstavi ne le zbirke več ali manj vrednih podob, ampak bo znal razumeti in ceniti v njih dolgoletno delo nekaterih zavednih mož, spadajočih v družbo najboljših sinov svojega naroda, ter spoznal, da more postati deležen tega kulturnega dela in si ga pridobiti v svojo duševno last le s tem pogojem, da reši nalogo, ki mu pristoji, namreč osnovati ono trdno, temeljito podlago, na kateri morejo njegovi umetniki stati in više stremiti, šele takrat bo smel govoriti s cenjenim gospodom otvoriteljem tržaške razstave, ki je nadaljeval; „ . . . da smo ne samo politično, ampak tudi kulturno zrel narod ter da smo dosegli vsestransko izobrazbo“. Danes smo, žal, le mi kulturni borilci oni, na katere se nanašajo te besede, kajti slovenski narod ni do sedaj storil prav ničesar, s čimer bi si „osigural svoj kulturni obstoj“. To se utegne zgoditi šele takrat, ko poseže narod sam v kulturno delovanje s tem, da začne izpolnjevati dolžnosti svoje nasproti svojim kulturnim borilcem. Tedaj šele bo smel iz srca zapeti z vrlim svojim pesnikom:

„Mi vstajamo,
mi nočemo umreti,
mi hočemo živeti!
Iz svojih vstajamo moči,
če tudi smo pozni in mladi.“

Satanela.

Ali je zacvetel plamen bel,
ali roža snežna zagorela?
Plameneči cvet ni zakipel,
to je roža, roža Satanela.

Jasna je kot cvet srebrn, kot sen
in kot zvezda severna ledena —
iz oči le šviga žar ognjen,
demon bliska se, ljubezen njena.

Kot da plamen bel je zakipel,
kot ledena roža zagorela,
kot da divji jo vihar objel —
to je roža, roža Satanela.

C. Golar.